

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

KUDELMA

***Pohjois-Karjalan
kulttuurin ja luovien alojen
toimenpideohjelma 2025***

KUDELMA

Pohjois-Karjalan kulttuurin ja luovien alojen toimenpideohjelma 2025

Hannele Autti
Tiina Moisala

Painosmäärä 50

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Pielisjoen linna, Siltakatu 2
80100 JOENSUU

Puhelin 013 337 4700
kirjaamo@pohjois-karjala.fi
www.pohjois-karjala.fi

Taitto Laura Jussila

Kuvat Teatteri-Traktori/Kiia Laakkonen Kansi
Jouko Piipponen s. 3 (ala vasen)
Teatteri-Traktori s. 3 (ala keski)
Näyttämö / Sirkus Supiainen s. 3 (ala oikea)
Joensuun Taiteilijaseura ry/Taidelainaamo s.7
Outokummun Vanha kaivos /Taina Koistinen s. 9
Kulttuuritehdas Siihtala s. 11, 13
Lieksan Vaskiviikko/Emmi Pennanen s. 14
Ilosaarirock 2022/Annika Sorjonen s. 17
Vääräpyörä ry /Suvi Laaninen s. 19
Oma maa -elokuvan kuvaukset/Jouko Piipponen s. 20-21
Maakuntapäivä Sinkkolassa/ Teatteri-Traktori s. 22

ISBN 978-952-6623-78-8 (nid.)
ISBN 978-952-6623-79-5 (PDF)
ISSN 1795-5610

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton julkaisut
pohjois-karjala.fi/julkaisut

KUDELMA

Pohjois-Karjalan kulttuurin ja luovien alojen toimenpideohjelma 2025

Kudelma on pohjoiskarjalainen näkemys siitä, mihin suuntaan ja millaisilla toimenpiteillä kulttuuria ja luovia aloja tulisi alueellamme kehittää. Kudelma sisältää kuvauksen maakuntamme kulttuurin ja luovien alojen nykytilasta, uhista ja mahdollisuuksista, tiivistelmän tärkeinä pitämistämme arvoista sekä vision tulevaisuudesta. Toimenpideehdotusten laaja kirja kertoo maakuntamme moninaisuudesta. Se kertoo myös, että työtä on. Toisaalta ohjelman valmisteluprosessissa tuli selväksi, että tahtoa monialaiseen yhteistyöhön kehittämiseen ja verkostoitumiseen riittää.

Kulttuuri & LUOVAT ALAT

POHJOIS-KARJALA

Sisältö

1	Johdanto.....	5
	<i>Kulttuuri, taide ja luovuus henkisen kriisinkestävyyden tukipilarina.....</i>	<i>6</i>
	<i>Luovat alat ja luova talous.....</i>	<i>6</i>
	<i>Yhdyspinnat valtakunnalliseen ja alueelliseen ohjelmatyöhön.....</i>	<i>7</i>
2	POKAT 2025 maakuntaohjelman kulttuurin ja luovien alojen kehittämistavoitteet.....	8
3	Pohjois-Karjalan kulttuurin ja luovien alojen SWOT-analyysi.....	10
	<i>Vahvuudet.....</i>	<i>10</i>
	<i>Heikkoudet.....</i>	<i>10</i>
	<i>Mahdollisuudet.....</i>	<i>11</i>
	<i>Uhat.....</i>	<i>12</i>
4	Arvot ja visio.....	13
5	Strategiset kehittämiskohteet ja toimenpiteet.....	14
	<i>Kulttuurimatkailu.....</i>	<i>14</i>
	<i>Kulttuurihyvinvointi.....</i>	<i>15</i>
	<i>Kansainvälinen yhteistyö.....</i>	<i>15</i>
	<i>Uusien tuotteiden ja liiketoiminnan kehittäminen, osaamisen lisääminen... </i>	<i>15</i>
	<i>Digitalisaatio.....</i>	<i>15</i>
	<i>Taiteen ja kulttuurin kehittäminen.....</i>	<i>15</i>
	<i>Uudet kuviot.....</i>	<i>16</i>
	<i>Joensuun ja maakunnan yhteistyön tiivistäminen.....</i>	<i>16</i>
6	Toimeenpano ja seuranta.....	17
7	Taustatietoja.....	18

1 Johdanto

KUDELMA - Kulttuurin ja luovien alojen toimenpideohjelma 2025 on maakunnallinen tahdonilmaus yhteisistä kehittämiskohteista vuosille 2023-2025. Se on Pohjois-Karjalan maakuntaohjelman POKAT 2025:n alainen toimenpideohjelma, jonka laatimisesta vastaavat maakuntaliiton asiantuntijat sekä POKAT 2025 kulttuurin ja luovien alojen ryhmät. Näiden ryhmien tehtävänä on mm. alojensa maakunnallinen kehittäminen vahvalla yhteistyöllä, tiedonkulun parantaminen ja maakuntaohjelman tavoitteiden toteutumisen tukeminen ja seuranta.

KUDELMA täydentää Pohjois-Karjalan strategiaa sekä POKAT 2025 maakuntaohjelmassa asetettuja kulttuurin ja luovien alojen kehittämisen painopisteitä, jotka esitellään luvussa 2.

Pohjois-Karjalan maakuntahallitus päätti käynnistää Pohjois-Karjalan kulttuurin ja luovien alojen toimenpideohjelman laatimisen ja hyväksyi sen työohjelman kokouksessaan 21.3.2022. Ohjelmaa on rakennettu osallisuutta edistäviä menetelmiä käyttäen. Mukaan kehittämistyöhön kutsuttiin laajalla tiedotuksella kaikki Pohjois-Karjalassa kulttuurin ja luovien alojen parissa työskentelevät. Edellä mainitut POKAT 2025 kulttuurin ja luovien alojen ryhmät ovat myös käsitelleet kokouksissaan säännöllisesti ohjelman sisältöjä. Kulttuuriasiantuntija Hannele Autti ja luovien alojen aluekehitysasiantuntija Tiina Moisala ovat vastanneet ohjelman valmistelu- ja kirjoitusprosessista.

Ensimmäinen osallistava vaihe oli alueen kulttuurin ja luovien alojen toimijoille suunnattu avoin kysely, joka toteutettiin touko-kesäkuussa 2022. Vastauksia saatiin 68, ja edustettuina olivat laajasti niin kuntien ja valtion kulttuurin viranomaistoimijat, koulutusorganisaatiot, kulttuurialan järjestötoimijat kuin kulttuurin ja luovien alojen ammattilaisten laaja kirjo. Kyselyn pohjalta on laadittu alojen SWOT-analyysi, jonka tuloksia on esitelty luvussa 3.

Sidosryhmäkyselyn tulosten perusteella teemoitettuihin avoimiin työpajoihin osallistui elo-syyskuussa 77 henkilöä, ja edustettuina olivat edelleen laajasti

edellä mainitut tahot. Työpajoja toteutettiin kuusi, näistä neljä eri puolilla maakuntaa ja kaksi Teams-ympäristössä. Työpajatyöskentelyssä käsiteltiin keskeisiä kyselyssä esiin nousseita tulevaisuuden mahdollisuuksiin ja haasteisiin liittyviä teemoja, jotka on tuloksineen esitelty luvussa 5.

Prosessissa on pyritty löytämään mahdollisimman konkreettisia tavoitteita kulttuurin ja luovien alojen elinvoimaisuuden edistämiseksi. Ohjelma sisältää kulttuurin ja luovien alojen SWOT-analyysin, tulevaisuuden vision ja tavoitteet sekä toimenpide-ehdotuksia tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteena on myös herättää laajemmin tietoisuutta ja puhetta kulttuurista ja luovista aloista, koota yhteen maakunnan kulttuuritietoa ja tuoda maakunnan aktiivista kulttuurin ja luovien alojen toimijaverkostoa tunnetuksi sekä maakunnallisesti että kansallisesti.

Ohjelmatyössä on tarkasteltu Pohjois-Karjalan maakunnan eri alueiden kulttuurisia vahvuuksia ja etsitty uudenlaisia yhteistyömalleja mm. kulttuurin, luovien alojen, matkailun ja hyvinvoinnin verkostomaisen toiminnan kehittämiseksi. Juuri näille aloille koronan vaikutus on ollut erityisen musertava, ja toisaalta maailmantilanteen suuret muutokset vaikuttavat voimakkaasti mm. rajat ylittävään kulttuurivaihtoon ja luovien alojen yhteistyöhön. Uudenlaiset toimintatavat ja kumppanuudet voivat olla avain alojen nopeaan toipumiseen.

Pohjois-Karjalan maakuntahallitus on käynyt evästyskeskustelun toimenpideohjelmasta kokouksessaan 19.12.2022, ja maakunnallinen SOVA-ryhmä on arvioinut ohjelman vaikutuksia kokouksessaan 7.12.2022. Kudelman luonnos esiteltiin avoimessa Teams-webinaarissa 11.1.2023, minkä jälkeen ohjelman luonnos avattiin julkiselle lausuntokierrokselle. Toimenpideohjelman lausuntoaika oli 11.1.-12.2.2023. Saadut lausunnot sekä maakuntahallituksen evästyskeskustelussa ja SOVA-arvioinnissa saatu palaute on huomioitu toimenpideohjelman viimeistelyssä.

Kulttuuri, taide ja luovuus henkisen kriisinkestävyuden tukipilarina

Suomalainen Tiedeakatemia kokosi vuonna 2021 monitieteisen asiantuntijaryhmän esittämään näkemysensä Suomen kriisinkestävydestä koronapandemian kriisiin oppien nojalla, tavoitteena vahva ja palautumiskykyinen Suomi. Kannanotossa **Taipuu vaan ei taitu** todetaan, että materiaalisen varautumisen lisäksi tärkeää on henkinen huoltovarmuus ja henkisen hyvinvoinnin säilyttäminen kriisien kohtaamisessa ja niistä selviämisessä.

Taiteella on useita rooleja kansakunnan kriisinkestävydessä. Taiteen ja kulttuurin eri muodot – kuten kirjallisuus, esittävä taide, kuvataide, musiikki – toimivat ihmisten ja inhimillisyyden tukena ja hyvinvoinnin tuottajana. Taidetta voi tässä yhteydessä ajatella laajassa merkityksessä niin, että siihen sisältyvät hyvin monipuolisesti erilaiset yhteiskunnassa tarjolla olevat ammattilaisten tuottamat kulttuurin muodot, samoin kuin oma henkilökohtainen taiteen tekeminen ja kokeminen. Taide mahdollistaa erilaisten tulevaisuudenkuvien tarkastelun syvästi inhimillisellä tavalla.

Myös valtakunnallinen **Kulttuurialan tulevaisuustyöryhmä** ottaa vahvasti esiin kulttuurin merkityksen henkisen kriisinkestävyuden tukipilarina. Asiakirjassa **Kulttuurin aika on nyt ja aina – ehdotukset seuraavalle hallituskaudelle** todetaan, että kulttuuri on kansakunnan tärkeintä pääomaa. Kulttuuri määrittää, mitä me ihmisinä olemme. Se rakentaa identiteettiämme ja maakuva. Elämme jatkuvasti keskellä kulttuuria. Suomalainen kulttuuri ei ole ollut ikinä yhtä rikasta, monipuolista ja ihmisseläistä kuin 2020-luvun alussa. Sitä kannattaa arvostaa ja puolustaa.

Kulttuuri on välttämätöntä vapaalle, demokraattiselle ja avoimelle yhteiskunnalle. Kulttuurin saavutettavuus vaikuttaa yhteiskunta-aktiivisuuteen ja jopa äänestysprosenttiin. Kulttuuri antaa välineitä oman äänen esille tuomiseen ja tarjoaa foorumin kriittiselle keskustelulle. Kulttuuria tarvitaan myös ekologisen murroksen edellyttämien arvojen, toimintatapojen ja yhteiskuntamallien uudelleenajattelussa. Paljolti aineettomana tuotantona kulttuuri yhdistää kasvun ja kestävyuden.

Luovat alat ja luova talous

Kulttuuri ja luovat alat ovat merkittävä elinkeinotoiminnan osa-alue sekä globaalisti että Suomessa. Se tuottaa itse innovaatioita ja luo pohjaa muiden alojen innovaatioille. Pohjois-Karjalassa luovien alojen liikevaihto oli 73,8 miljoonaa euroa vuonna 2021.

Creative Finlandin mukaan luovat alat ja luova talous voidaan jakaa kolmeen osa-alueeseen Suomessa vuodesta 2012 käytetyn UNCTADin (United Nations Conference on Trade and Development) Creative Economy Network'in jaottelun mukaisesti: luovat sisällöt, luovat palvelut ja luovat tuotteet ja kulttuuri.

Luovien sisältöjen ryhmä kattaa monistettavat tuotteet, joiden jakelukanavat ovat pääosin digitaalisessa ympäristössä. Liiketoiminta näissä yrityksissä ja niiden muodostamissa klustereissa on kansainvälistä tai kansainvälisestä kilpailusta riippuvaista kasvuyritystoimintaa. Alustatalous muokkaa arvoketjuja. Työnjako ja toimijoiden roolit arvonnluonnissa ovat mullistuneet yhdessä vuosikymmenessä.

Palvelujen ryhmä kattaa luovan osaamisen hyödyntämisen muilla toimialoilla. Luovaa osaamista tarjoavien palveluiden merkitys on sen asiakkaalleen tuomassa lisäarvossa ja kilpailukykyyn kasvattamisessa. Uuden arvonnluonnin näkökulmasta erityisesti tällä alueella on valtava kasvupotentiaali, kun yritykset entistä tehokkaammin etsivät asiakkaalle parempaa arvoa tuottavia ratkaisuja.

Taide- ja kulttuuripalvelut kattavat muun muassa eri kohderyhmille suunnatut palvelut, esitykset, tapahtumat ja elämykset. Tähän voivat kuulua esittävä taide (teatteri-, sirkus- ja tanssiesitykset, konsertit), festivaalit ja tapahtumat sekä kulttuuriympäristöt, visuaalinen taide ja kulttuuriperintö (museot ja näyttelyt) sekä uniikit teokset, kuten taide ja taidekäsiyö.

Laajempaan tapahtuma-alan ryhmään kuuluvat myös mm. urheilun, koulutuksen ja uskonnollisten yhteisöjen tapahtumat, joita ei lueta luovaan talouteen. Tapahtuma-alaa onkin tarkasteltava kokonaisuutena, jossa luovien sisältöjen ohella tunnustetaan koko ekosysteemin toimijat sisältöjen tuotannosta aina kaikkiin toteuttamiseen tarvittavien toimijoiden roolit huomioiden.

Luovat sisällöt	Luovat palvelut	Luovat tuotteet ja kulttuuri
Digitaalinen jakelu, alustat, liiketoiminnan skaalautuvuus, kansainvälinen liiketoiminta	Poikkialainen liiketoiminta mikro-yrityksistä suuriin	Paikalliset ja alueelliset yritykset, alueiden houkuttelevuus, matkailu
Julkaisutoiminta verkossa, radio, televisio, kirjallisuus, lehdet, musiikki, av-ala, peliteollisuus	Muotoilu, arkkitehtuuri, vaatesuunnittelu, mainonta, (markkinointi-) viestintä	Festivaalit, tapahtumat, esittävä taide, galleriat, museot, kuvataide ja muu visuaalinen taide, käsi- ja taideteollisuus jne.

Kaikkien tapahtumien merkitys alueen veto- ja pito-voimaisuudelle sekä rooli matkailun vetovoimatekijänä ja palveluiden tuottajina on merkittävä. Osasta voi kasvaa myös kansainvälisesti tunnustettua ja menestyvää toimintaa.

Yhdyspinnat valtakunnalliseen ja alueelliseen ohjelmatyöhön

KUDELMA-prosessin aikana on valmistunut useita merkittäviä valtakunnallisia kulttuurin ja luovien alojen toimintakenttään liittyviä ohjelmia ja asiakirjoja. Näitä ovat mm. OKM:n julkaisemat **Ehdotus kulttuuriperintöstrategiaksi 2022-2030, Kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartta** sekä edellä mainittu Kulttuurin aika on nyt ja aina – Kulttuurialan tulevaisuustyöryhmän ehdotukset seuraavalle hallituskaudelle. Keskeinen valtakunnallinen asiakirja KUDELMA-toimenpideohjelman kannalta on myös vuonna 2020 julkaistu **Luovan talouden tiekartta**.

Valtakunnallisissa asiakirjoissa esitetyt kulttuurin ja luovien alojen erityispiirteet, rahoitustarpeet ja kehittämistoimet ovat alueellisesta näkökulmasta tarkasteltuina varsin samansuuntaisia kuin KUDELMAN kokoamistyön aikana havaitut pohjoiskarjalaiset kehitystarpeet ja –kohteet sekä POKAT 2025 maakuntaohjelman kulttuurin ja luovien alojen ydinteemat,

siten näitä kaikkia ohjelmia on syytä hyödyntää myös alueellisessa kulttuurin ja luovien alojen kehitystyössä. Vuoden 2022 alussa valmistui **Pohjois-Karjalan kulttuurihyvinvointisuunnitelma**, ja nyt on ensiarvoisen tärkeää viedä suunnitelman toimenpiteitä käytäntöön. Myös esimerkiksi Joensuun museoiden hallinnoimassa Osallisuutta ja etsivää kulttuuriperintö -hankkeessa on kartoitettu maakunnan asukkaiden ja toimijoiden näkemyksiä kulttuuriperinnöstä ja kulttuurihyvinvoinnista. Lisäksi Joensuulla ja maakunnan keskeisillä koulutusorganisaatioilla, Itä-Suomen yliopistolla, Karelialla ja Riverialla on käynnissä useita kulttuurin ja luovien alojen toimintakenttää kehittäviä hankkeita. Yhteistyö, verkostoituminen ja tehokas tiedonvaihto on ensiarvoisen tärkeää, jotta hankkeiden hyvät käytännöt ja vaikutukset saadaan levitettyä kattavasti koko maakunnan alueelle.

Vuosina 2023-2026 toteutuvat Itä-Suomen keskustaupunkien **Kulttuurin unelmavuosi** –hankkeet sekä vuodelle 2024 Saimaan alueelle myönnetty **European Region of Gastronomy** –tunnus mahdollistavat myös useita yhteisiä teemoja maakunnalliselle ja ylimaakunnalliselle kehitystyölle. Mikäli kansainvälinen ja Pohjois-Karjalan läpi kulkeva **Singing Heritage Route** saa Euroopan neuvoston kulttuurireittitatuksen vuonna 2023, tämäkin avaa uusia mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön.

Suomen vanhin taidelainaamo, vuonna 1971 perustettu Joensuun Taidelainaamo sijaitsee aivan Joensuun ydinkeskustassa idyllisessä Taidekeskus Ahjossa.

2 POKAT 2025 maakuntaohjelman kulttuurin ja luovien alojen kehittämistavoitteet

Tässä luvussa esitellään POKAT 2025 maakuntaohjelmaan nostetut kulttuurin ja luovien alojen kehittämistavoitteet. Ne luovat pohjan tässä toimenpideohjelmassa myöhemmin luvussa 5 käsiteltäville tarkemmille tavoitteille ja toimenpide-ehdotuksille.

Kulttuurista kasvua ja hyvinvointia

- Päämääränä runsas, laadukas ja monipuolinen taide- ja kulttuuritarjonta
- Hyvä maakunnan kulttuurinen veto- ja pitovoima
- Elinvoimainen ja kehittyvä taide- ja kulttuuriala
- Tasa-arvoiset mahdollisuudet kulttuuripalveluihin osallistumiseen ja omaan luovuuteen
- Maailmankarjalaisuus ja monikulttuurisuus

Pohjois-Karjalan 300-vuotiseen historiaan sisältyy rajan siirtymisiä ja väestön ja kulttuurien sekoittumisia. Yhdessä tärkeän luovuuden voimavarana – kauniin luonnon – kanssa ne ovat luoneet kasvualustan, josta osaltaan versoo pohjoiskarjalainen identiteetti. Taide- ja kulttuuri heijastavat muutoksia ja luontoa tarjoamalla mahdollisuuden nähdä elämää luovasti erilaisista näkökulmista. Erityisen tärkeää tämä on omaa identiteettiään hakeville lapsille ja nuorille sekä uusille asukkaille. Ortodoksinen perinne on tärkeä osa pohjoiskarjalaista kulttuuria.

Päämääränä runsas, laadukas ja monipuolinen taide- ja kulttuuritarjonta

Kulttuuri on elämää kannatteleva voima, jolla on itseisarvo. Kulttuurin maakunnallinen merkitys liittyy identiteettiin, julkisuuskuvaan, viihtyvyyteen, hyvinvointiin, ympäristöön ja elinkeinoelämään. Kulttuuri-, liikunta- ja sotealan monialainen yhteistyö turvaa ihmisarvoista elämää, terveyttä, hyvinvointia ja ympäristöä. Taide- ja kulttuuritarjonta on elämisen laadun mittari ja tärkeä alueen elinvoiman lähde, josta kumpuaa nykyajalle tärkeä luovuus.

Maakunnan kulttuurialan aluekehitystä suunniteltaessa käytetään hyväksi Pohjois-Karjalan kulttuuritieto-tilastoaineistoa, johon on koottu tilastolähteistä löytyvää kulttuuritietoa. Kulttuuristrategioita ja -ohjelmia tai kulttuurikasvatussuunnitelmia on laadittu tai ollaan laatimassa useassa maakunnan kunnassa.

Maakunnan kulttuurinen veto- ja pitovoima

Pohjois-Karjala on maakunta, jossa kulttuuri näkyy ja kuuluu! Elävä alueellinen kulttuuri ja monipuoliset kulttuuripalvelut lisäävät alueen pito-, veto- ja lu-

movoimaa sekä vahvistavat tapahtuma- ja kulttuurimatkailua. Kulttuuri kytkee ihmisiä kotiseutuunsa ja vähentää tarvetta poismuuttamiseen. Myös kausiasukkaat ja lisääntyvä monipaikkaisuus huomioidaan ja hyödynnetään kulttuuritoiminnassa.

Elinvoimainen ja kehittyvä taide- ja kulttuuriala

Koronan vaikutus kulttuurialalle on ollut musertava. Tämän vuoksi maakuntaohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota kulttuurialan selviytymisen tukemiseen. Tarvitaan uudenlaisia toimintatapoja, joissa elävän verkostomaisen yhteistyön avulla voidaan muodostaa uusia kumppanuuksia yli toimiala- tai maakuntarajojen.

Ammattitaiteilijoiden ja harrastajien toimintaedellytykset turvataan, kuten myös kulttuurialan nykyisen ammatillisen ja korkea-asteen opetuksen sekä jatko- ja täydennyskoulutuksen tarjonta. Kulttuuri- ja luovat alat ovat alueellisesti tärkeitä elinkeinoja. Niitä hyödynnetään koko elinkeinoelämän rikastajana ja arvonnallisen tuojana myös muilla aloilla. Kulttuurilla on lisäksi suuri merkitys myös muiden kuin kulttuurin tekijöiden työllistäjänä. Kulttuuripalveluja hyödyntävien matkailutoimijoiden, kulttuurihyvinvointipalvelujen tarvitsejien ja kulttuuripalvelujen tuottajien kohtaamisongelmaan etsitään ratkaisuja.

Tasa-arvoiset mahdollisuudet kulttuuripalveluihin osallistumiseen ja omaan luovuuteen

Kaikilla väestöryhmille taataan tasa-arvoinen mahdollisuus taiteeseen, kulttuuriin ja luovuuteen maakunnan kaikissa osissa. Aktiivinen kulttuuritoimintaan osallistuminen ja osallisuuden kokemus mahdollistetaan kulttuurin hyvän saavutettavuuden ja kulttuurin harrastus- ja vapaaehtoistoiminnan tukemisen avulla. Tämän vuoksi kulttuurin saavutettavuutta, digitaalista infrastruktuuria ja tietotaitoa kehitetään.

Luovuus nähdään jokaisen ihmisen voimavarana. Arjen luovuutta ovat mielikuvituksen perustuvan ajattelun tai käden taitojen hyödyntäminen ja harrastustoiminta, jotka saavat aikaan voimaantumisen ja osallistumisen kokemuksia. Oma luovuus ja tekeminen synnyttävät uusia innovaatioita arkeen, kansalais- ja harrastustoimintaan sekä työelämään.

Maailmankarjalaisuus ja monikulttuurisuus

Pohjois-Karjala on ollut tuhansien vuosien ajan läpikotaisen monikulttuurinen, ja nykyinen maahanmuutto monipuolistaa Pohjois-Karjalaa myös tänään. Rajat ylittävä kulttuurivaihto voi lisätä ymmärrystä muis-

Outokunnan Vanhan Kaivoksen residenssitaiteilijat Arvo Jean-Michael Saarinen ja Ida Teeri työskentelemässä Kiisuteatterilla.

ta kulttuureista. Taiteen ja kulttuurin avulla voidaan tulkita, pehmentää ja hyödyntää ristiriitaisiakin yhteiskunnallisia muutoksia, tarjota joustavia kommunikaatioväyliä kontakteissa, ehkäistä syrjäytymistä sekä mahdollistaa identiteetin rakentumista ja maahanmuuttajien kotoutumista.

Uusien kulttuurien ja paikallisten kulttuuriperinteiden yhteisvaikutuksesta syntyviä kulttuurimuotoja edistään ja hyödynnetään nykyaikaisessa kulttuurituotannossa. Kansainvälistä verkottumista ja kulttuurivaihtoa tuetaan ja vahvistetaan.

Luovat alat – Pohjois-Karjalan tarinan tekijät, tulkit ja näkijät

- Vetovoimainen ja kilpailukykyinen tapahtuma- ja elokuvatuotantoalue
- Luovien alojen yritystoiminnan kehittäminen ja liiketoimintaosaamisen lisääminen
- Elämystalous ja luovien alojen osaamisesta ja tuotteista kasvua muille toimialoille
- Osaavan työvoiman saatavuus ja jatkuva oppiminen luovilla aloilla

Vetovoimainen ja kilpailukykyinen tapahtuma- ja elokuvatuotantoalue

Pohjois-Karjala on tapahtumien maakunta, jonka tapahtumatarjontaan mahtuu koko kirjo pienistä, paikallisten aktiivisten harrastajien ideoimista tapahtumista aina ammattimaisesti järjestettyihin festivaaleihin. Erityisesti musiikki- ja urheilutapahtumat ovat tuoneet maakuntaan näkyvyyttä. Tapahtuma-alan elinvoimaisuutta voidaan vahvistaa tapahtumia, tapahtumainfaraa ja toimijoiden osaamista kehittämällä. Tapahtumien tuottamiseen osallistuvien toimijoiden välisen verkostoyhteistyön edistäminen on tärkeää. Tapahtumien saavutettavuus, tuottamisen ja vastaanottamisen uudenlaiset muodot ja teknologiat sekä ansaintalogiikka digitaalisessa toimintaympäristössä ovat keinoja lisätä tapahtumien yleisöä ja tuottoja. Myös terveysturvallisuus ja poikkeustiloihin varautuminen tapahtumissa ovat kehitettäviä asioita. Tapahtuma-, matkailu-, ravitsemis- ja majoitusala on paljon yhteistyöpotentiaalia.

Elokuvatuotantoalaa on kehitetty pitkäjänteisesti maakunnassa. Tavoitteena on jatkossakin houkuttaa elokuvatuotantoja maakuntaan. Maakunnallisen, ylimaakunnallisen ja kansainvälisen yhteistyön kautta voidaan saada alalle uutta kasvua. Elokuvatuotannossa yhteistyö oppilaitosten kanssa avaa opiskelijoille työpaikalla oppimisen ja työllistymisen mahdollisuuksia ja mahdollistaa tuotannoille osaavaa työvoimaa. Uusi infra oppilaitoksissa voisi palvella myös alan yrityksiä. Pohjois-Karjalan alueellinen AV-tuotantojen tukijärjestelmä Pohjois-Karjalan maakuntaliiton tuloavustusrahosta ja AV-tuotantojen neuvontapalveluja tarjoava Itä-Suomen elokuvakomissio tukevat alan toimintaa.

Luovien alojen yritystoiminnan kehittäminen ja liiketoimintaosaamisen lisääminen

Luoviin aloihin luetaan kymmenestä viiteentoista alaa aina taiteen ja kulttuurin ytimeä syntyvästä liiketoiminnasta luovuutta muilla toimialoilla hyödyntäviin tuotteisiin, palveluihin tai toimintamalleihin. Luovien alojen tuotekehitykseen, toimijoiden liiketoimintaosaamisen vahvistamiseen, luovan osaamisen tuotteistamiseen, markkinointiosaamiseen ja luovien alojen näkyvyyden lisäämiseen panostamalla voidaan kehittää luovien alojen yritystoimintaa. Myös kansainvälistä yhteistyötä tulee edistää. Uudenlaisissa innovaatioissa ja rajapinnoissa kuten älyteknologian hyödyntämisessä viihde-esityksissä on paljon potentiaalia. Tuotteiden saavutettavuutta voidaan parantaa uusia myynti- ja jakelukanavia kehittämällä ja monimediasuutta ja digitaalisuutta hyödyntämällä. Paikallisten luovien alojen toimijoiden huomioimista julkisissa hankinnoissa tulee lisätä.

Elämystalous ja luovien alojen osaamisesta ja tuotteista kasvua muille toimialoille

Luovan osaamisen hyödyntäminen myös muilla toimialoilla niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla lisää maakunnan elinvoimaa. Esim. visuaalinen tai äänisuunnittelu, palvelumuotoilu, taidetaustaiset kehittämismenetelmät, design, tarinallistaminen, markkinointiviestintä, ohjelmisto-osaaminen ja erilaiset luovien alojen tuottamat sisällöt, elämystuotanto ovat luovaa osaamista, jolla voidaan kehittää muidenkin toimialojen liiketoimintaa, uusia tuotteita ja innovaatioita, palvelu- ja tuotekokemuksia, markkinointiviestintää, organisaatiokulttuuria, hyvinvointia jne. Yhteistyöpotentiaalia nähdään erityisesti matkailun ja hyvinvointisektorin kanssa, lisäksi yhteistyötä tulee edistää laajemmin perinteisten toimialojen kanssa.

Osaavan työvoiman saatavuus ja jatkuva oppiminen luovilla aloilla

Osaavan työvoiman saatavuus ja jatkuva oppiminen luovilla aloilla tulee turvata. Yritysten osaamistarpeisiin voidaan vastata kehittämällä räätälöityjä täydennyskoulutuksia yrityksille ja muille alan toimijoille. Erilaisia uusia koulutuskokonaisuuksia ja eri oppilaitosten yhteisiä (verkko)koulutuksia kehittämällä voidaan lisätä alan osaamista ja osin paikata päättäneiden luovien alojen koulutusohjelmien synnyttämää osaamisvajetta maakunnassa. Yritysten ja oppilaitosten välisen yhteistyön kautta voidaan lisätä opiskelijoiden työpaikalla oppimista ja verkostoitumista elinkeinoelämän kanssa ja siten lisätä työllistymismahdollisuuksia. Samalla yritykset voivat vaikuttaa tulevien alan ammattilaisten osaamiseen. Monialaiset TKI-ympäristöt opiskelussa, joissa työelämän partnerit ovat mukana, ovat keino kehittää alaa ja luoda uutta. Luovien alojen koulutusten ja työntekijäimagon houkuttelevuutta tulee lisätä. Luovien alojen osaamispolun näkökulmasta lasten ja nuorten huomioiminen ja taiteen, kulttuurin ja luovien alojen harrastamistilojen ja resurssien turvaaminen on tärkeää.

3 Pohjois-Karjalan kulttuurin ja luovien alojen SWOT-analyysi

Tässä luvussa on analysoitu Pohjois-Karjalan kulttuurin ja luovien alojen vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia sidosryhmäkyselyn vastausten pohjalta.

Vahvuudet

Pohjois-Karjalan kulttuuritoiminnan ja luovien alojen ja niiden kehittämisen nykyiset olemassa olevat vahvuudet. Asiat, joissa olemme hyviä, missä olemme jo nyt onnistuneet, mitkä auttavat meitä onnistumaan jatkossakin.

Pohjois-Karjalan vahvuutena on laaja ja monipuolinen kulttuuritarjonta. Kulttuuritoiminnassa näkyy paikallisväri ja –toiminta sekä omaleimaisuus ja omaehtoisuus. Maakunnassa on paljon erilaisia osaajia ja vahvaa ammattilaisuutta. Kulttuurin ja luovien alojen toimintailmapiiri on hyvä, toimijoiden välillä on yhteisöllisyyttä ja yhteisen tekemisen meininkiä. Myös eri taiteenalat tekevät yhteistyötä. Maakunnassa on tasokasta luovien alojen koulutusta. Kulttuuritoiminnalla on kunnallinen tuki. Pohjois-Karjalan rikas, monipuolinen ja vakiintunut tapahtumatarjonta ja elokuva- ja av-tuotannot lisäävät maakunnan elinvoimaa. Koronavuodet osoittivat, että maakunnan kulttuuri ja luovat alat omaavat kyvyn muuttaa toimintaansa nopeasti ja sopeutua vallitsevaan tilanteeseen. Toimijat ovat innovatiivisia ja uusia ideoita kehittäviä. Maakunnassa on vahvoja toimijoita ja edelläkävijöitä kuten Ilosaarirock ja Nightwish, jotka edesauttavat muidenkin toimintaa ja kehittymistä.

- **monipuolinen kulttuuritarjonta**
- **omaleimaisuus ja paikallisväri**
- **paljon osaajia, osaamisen kirjo laaja, ammattimaista toimintaa**
- **hyvä ilmapiiri, yhteistyö ja verkostot toimijoiden kesken**
- **kunnallinen tuki kulttuurikentälle**
- **innovatiivisuus**
- **koulutusmahdollisuudet**
- **kyky muuttaa toimintaa nopeasti**
- **vahva tapahtuma-ala**
- **elokuva-alan ja muun av-alan toiminta**
- **vahvoja toimijoita ja edelläkävijöitä, jotka edesauttavat muidenkin toimintaa**

Heikkoudet

Mitkä ovat Pohjois-Karjalan kulttuuritoiminnan ja luovien alojen ja niiden kehittämisen nykyiset olemassa olevat heikkoudet? Mitkä asiat eivät toimi, missä on ongelmia, missä meidän tulisi kehittyä?

Kulttuuritoiminta on merkittävä alueen viihtyvyyttä ja elinvoimaa lisäävä tekijä. Kulttuuritoiminnan kehittämisen näkökulmasta heikkoutena kuitenkin on, ettei kulttuurin merkitystä riittävästi ymmärretä, tunnusteta eikä sen tekijöitä arvosteta. Tämän vuoksi kulttuuritoimintaan ohjataan usein edelleen varsin niukasti taloudellisia resursseja. Kulttuuritoimijoiden työllistyminen ja työtilaisuuksien löytäminen on vaikeaa, samoin kuin erilaisten rahoitusten saaminen. Päättyneet muotoilun ja musiikin koulutukset ovat heikentäneet kulttuurin ja luovien alojen kehittämistä maakunnassa. Tiloja kulttuuritoiminnalle on niukasti käytössä. Pohjois-Karjalan harva asutus lisää kulttuurin saavutettavuusongelmia. Toiminta keskittyy paljolti maakunnan keskustaajamaan Joensuuhun. Maakunnassa on aktiivista kulttuurin ja luovien alojen toimintaa, mutta liian vähän konkreettisia ostettavia palveluita. Heikkoutena on tuotteistamisen, myynnin ja markkinoinnin osaamisen puute. Tämä näkyy myös vähäisenä valtakunnallisena medianäkyvyytenä. Pohjois-Karjala on pieni talousalue, mikä rajoittaa kulttuurin ja luovien alojen toimintaa ja kehittämistä. Tapahtuma-ala lukuun ottamatta monet kulttuuri-ilmiot jäävät paikallisiksi. Kulttuurivientiä ja luovien alojen myyntiä tulisi lisätä maakunnan ulkopuolelle myös kansainvälisille markkinoille. Aikaisemmin aktiivinen Venäjä-yhteistyö on jäädytetty Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan vuoksi. Heikkoutena on muiden kansainvälisten verkostojen puuttuminen tai vähäisyys.

- **kulttuurin ja luovien alojen arvostuksen puute**
- **kulttuurin taloudellisten resurssien vähäisyys**
- **työllistymisen vaikeus**
- **päättyneet luovan alan koulutukset**
- **toimitilojen vähäisyys**
- **harvaan asutun alueen saavutettavuusongelmat**
- **toiminnan keskittyminen Joensuuhun**
- **konkreettisten ostettavien palveluiden puute**
- **tuotteistamisen, myynnin ja markkinoinnin osaamisen puute**
- **kansainvälisten verkostojen ja kansainvälisen yhteistyön vähäisyys**

Mahdollisuudet

Mitkä ovat Pohjois-Karjalan kulttuuritoiminnan ja luovien alojen kehittämisen tulevaisuuden mahdollisuudet, jotka pitää tunnistaa ja hyödyntää, ja joi- ta kohti tulee määrätietoisesti pyrkiä?

Pohjois-Karjalan kulttuurin ja luovien alojen toimijat tekevät jo nykyisellään ansiokasta yhteistyötä, mutta verkostojen kehittämiseen, yhteistyön tiivistämiseen ja laajentamiseen liittyy myös paljon kehittämismahdollisuuksia. Eri taiteenalojen yhteistyötä lisäämällä voidaan luoda uusia kiinnostavia kokonaisuuksia. Yhteismarkkinoinnilla voidaan saavuttaa suurempia yleisömääriä. Esitysten ja näyttelyiden elinkaarta voidaan pidentää kierrättämällä niitä eri alueilla.

Yhteistyö eri toimialojen kanssa lisää kulttuuritoimijoiden ja luovien alojen työmahdollisuuksia ja edistää liiketoiminnan kehittämistä. Matkailusektorin kanssa voidaan luoda elämyksiä, kehittää kulttuurimatkalutuotteita ja erilaisia palvelupaketteja sekä tehdä näkyväksi maakunnan erityispiirteitä niin kansainvälisille, kotimaisille kuin paikallisillekin asiakkaille. Vetovoimatekijöitämme ovat mm. omaleimaiset tapahtumamme, kiinnostavat kulttuuriperintökohteet sekä karjalaisuus, ortodoksisuus, luonto ja hiljaisuus. Myös karjalaista ruokakulttuuria voidaan hyödyntää enemmän. Kulttuurin hyvinvointivaikutuksia tunnistamalla ja hyödyntämällä voidaan lisätä kulttuurihyvinvointipalvelujen kysyntää ja avata uusia työmahdollisuuksia kulttuurin ja luovien alojen toimijoille. Tieteen ja taiteen yhteistyöllä voidaan lisätä kulttuuritoimintaan liittyvää faktatietoa. Yhteistyö muiden toimialojen kanssa ja B2B -kaupan kehittäminen tarjoaa paljon mahdollisuuksia luovien alojen kehittämiseen. Kulttuurin ja luovien alojen yritystoimintaa tulee tukea, yhtenä toimintamallina voisi olla kulttuuriosaamiskeskuksen kehittäminen.

Erilaisia kulttuuriin ja luoviin aloihin liittyviä rahoitusmekanismeja on monenlaisia. Niiden tuntemusta ja hyödyntämistä myös kansainvälisen yhteistyön teke- misessä tulisi lisätä. Oppilaitosyhteistyötä tulisi lisätä niin oppilaitosten välillä kuin elinkeinoelämän kanssa. Opiskelijoiden elinkeinoelämän kanssa tekemät opiskeluun liittyvät harjoittelut, työkokeilut, opinnäytetyöt ja oppisopimukset palvelevat molempia osapuolia. Erilaisia tiloja, kuten liiketiloja ja historiallisia miljöitä voisi hyödyntää luovien alojen työskentelyssä ja esittelytoiminnassa. Taideresidenssien merkitys tulee nähdä niin kulttuurintekijöiden kansainvälistymisen mahdollistajina kuin paikallisen kulttuurielämän rikastuttajina. Digitaalisuus tarjoaa paljon mahdollisuuksia kulttuurin ja luovien alojen kehittämiseen. Omaehtoinen kulttuuritoiminta, vireä kylätoiminta ja järjestöjen välinen yhteistyö rikastuttavat maakun- taamme.

- yhteistyön tiivistäminen ja laajentaminen toimijoiden ja eri alojen välillä
- Pohjois-Karjalan erityispiirteiden hyödyntäminen ja näkyväksi tekeminen
- erilaisten tilojen ja miljöiden hyödyntäminen
- taiteilijaresidenssitoiminnan kehittäminen
- rahoitusten parempi hyödyntäminen
- yrittäjyyden tukeminen
- kulttuuriosaamiskeskus mahdollisena uutena toimintamallina
- paikallisten luovien alojen palveluiden hyödyntäminen
- oppilaisyhteistyö
- kansainvälinen yhteistyö
- digitaalisuus
- omaehtoisen kulttuuritoiminnan tukeminen

Uhat

Mitkä ovat Pohjois-Karjalan kulttuuritoimintaan ja luoviin aloihin ja niiden kehittämiseen vaikuttavat tulevaisuuden uhkatekijät? Mikä estää meitä onnistumasta, mitä asioita tulee välttää tai pyrkiä aktiivisesti muuttamaan?

Pohjois-Karjalan kulttuuritoiminnan ja luovien alojen kehittymisen uhkatekijänä on osaavan työvoiman vaje. Korona vaikutti erittäin negatiivisesti kulttuuritoimintaan ja luoviin aloihin ja johti siihen, että monet alan ammattilaiset vaihtoivat muiden alojen töihin. Osaajapula näkyy jo esim. tapahtumatuotannossa. Pohjois-Karjalan väestön väheneminen ja maakunnasta poismuutto voivat vaikeuttaa tilannetta. Aiemmin alas ajatut luovien alojen koulutukset (mm. musiikki ja muotoilu) ovat osaltaan lisänneet osaajapulaa maakunnassa. On äärimmäisen tärkeää, että olemassa olevat koulutusohjelmat säilytetään ja niiden rinnalle kehitetään täydentäviä, osaamistarpeiden mukaisia uusia koulutuksia. Nuorten saaminen mukaan tekemään ja kuluttamaan kulttuuria on tärkeää myös osaavan työvoiman näkökulmasta.

Alan kehittymisen uhkana on myös se, ettei kulttuuria ja luovia aloja nähdä potentiaalisena liiketoimintana eikä luovien alojen yrittäjyyden ominaispiirteitä tun-

nisteta tai osata tukea. Oman maakunnan toimijoiden osaamista ei nähdä eikä osata hankkia, ja siten toimijoiden työllistymismahdollisuudet heikkenevät. Liiketoiminnan kehittymistä tulee tukea, mutta sen rinnalla on tärkeää muistaa kulttuurin itseisarvo. On tärkeää, että kulttuurin merkitys tiedostetaan ja tunnustetaan, eikä kulttuuri ole ensimmäinen leikkauskohde julkisen sektorin rahoituksen pienentyessä. Kulttuuritoiminnan ja luovien alojen tulee säilyttää kyky ideoida ja kehittää uutta. Toiminnan ei tule keskittyä vain suurille toimijoille ja suuriin keskuksiin, vaan on tärkeää osata hyödyntää myös pienempien toimijoiden ja syrjäseutujen potentiaali. Kuntien ja järjestöjen yhteistoiminta on tärkeää eikä sen tule heikentyä. Jäädetyt Venäjä-yhteistyön tilalle tulee osata kehittää uusia kansainvälisiä yhteyksiä ja yhteistyötä.

- **osaavan työvoiman puute kulttuuritoiminnassa ja luovilla aloilla**
- **kulttuurin ja luovien alojen koulutusten alasajo**
- **nuoret eivät osallistu kulttuurin tekemiseen ja kuluttamiseen**
- **kulttuurialan julkinen rahoitus vähenee**
- **luovien alojen liiketoiminta ei kehity**
- **kyky uusiutua ja keksiä uutta heikkenee toiminnan liika keskittyminen**
- **yhteistoiminnan hiipuminen**
- **kansainvälinen yhteistyö ei kehity**

Mäntyniemen kartanon pihalla: Pekka Kuusisto, Lieksan Vaskiviikko

4 Arvot ja visio

”Tunnistamme juuremme, mutta emme sammaloitu niihin”

Kun pohjoiskarjalaisilta kysyttiin, mitkä asiat yhdistävät koko maakuntaa ja mikä on ominaista juuri meille, saatiin vastaukseksi mm. seuraavia asioita: välittömyys, ystävällisyys, huumori, luonto, metsät, vaaramaisemat ja perinnemaisemat. Myös raja, siirtolaisuus, juuret ja perinteet sekä ortodoksinen kulttuuri rakentavat täkäläistä identiteettiä. Toisaalta mm. yhteistyö, toimeliaisuus, vieraanvaraisuus, monialaisuus ja kannustavuus ovat asioita, jotka täällä koetaan todeksi. Meillä on myös erittäin aktiivista kylä- ja yhdistystoimintaa.

”Kulttuuri kuuluu kaikille, ja koko maakunnalla on mahdollisuus hyödyntää kulttuurin vetovoimatekijöitä omana vahvuutenaan.”

Kulttuurin ja luovien alojen tärkeimmiksi ominaispiirteiksi sekä koko Pohjois-Karjalassa että kunkin omalla paikkakunnalla mainittiin mm. monipuolinen, vilkas ja omannäköinen kulttuuritarjonta, ainutlaatuiset tapahtumat, monialainen yhteistyö ammattikentän, freelancereiden ja harrastajien välillä, elävä ja korkeatasoinen musiikkielämä, vahva kuvataidekenttä, kulttuuriesitysten puhuttelevuus ja runsaus, korkea taiteellinen taso, helppo saavutettavuus, kehittämisen meininki ja yhdessä tekeminen. Vahvuudeksi koettiin myös esimerkiksi toimijoiden runsas määrä ja kulttuurihyvinvoinnin arvostuksen nousu.

Tärkeimmiksi kulttuurin kehittämisen kohteiksi Pohjois-Karjalassa valikoituivat kulttuurin ja taiteen yhdenvertainen saavutettavuus, monipuolinen käyttö ja osallisuus sekä kulttuuri osana elinympäristöä, ja toisaalta edellytysten luominen ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle. Kehittämisen tarpeita on lisäksi erityisesti kulttuurin tilakysymyksissä ja toiminnan resursoinnissa – alueen sisällä on näissä suuria eroja.

Luovien alojen osalta keskeisintä kehittämisaluetta on luovien alojen ja muiden alojen välinen yhteistyö, tapahtuma-alan, kulttuurimatkailun sekä kulttuurihy-

vinointipalveluiden edistäminen, digitalisaation hyödyntäminen, kansainvälisen yhteistyön lisääminen, alan koulutusmahdollisuudet sekä yritys- ja liiketoiminnan kehittäminen.

Tärkeimmät arvot ja tavoiteltavat asiat:

- Yhteistyö, verkostoituminen
- hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen
- työ ja toimeentulo, liiketoiminnan kehittäminen
- omaleimaisuus, kestävyys
- Monipuolisuus, saavutettavuus, kansainvälisyys, ennakoluulottomuus

”Ei pidä pelätä laatua, sisällöllistä älykkyyttä ja monipuolisuutta, taitoa, uutta ja luovuutta eikä korkeita tavoitteita.”

Visio pohjoiskarjalaisesta kulttuurin ja luovan alueen kentästä vuonna 2030

- Kulttuuri on täällä rikasta ja monimuotoista sekä kaikille mahdollista. Se luo merkityksellisyyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.
- Kulttuurin tekijä elää työllään ja luovien alojen liiketoiminta kasvaa.
- Kulttuuri ja luovat alat uudistuvat, vahvistuvat ja luovat menestyksekkäästi pohjoiskarjalaista elinvoimaa.
- Omaleimainen kulttuurimme tuo hyvinvointia jokaiselle pohjoiskarjalaiselle ja houkuttelee tänne uusia asukkaita ja matkailijoita.
- Kulttuuri ja luovat alat ovat haluttu vientitavara ja näkyvästi läsnä myös muilla liiketoimintasektoreilla.
- Pohjois-Karjala on kulttuurimyönteinen maakunta: kulttuurin ja luovien alojen työtä arvostetaan ja sen yhteiskunnallinen, taloudellinen ja sosiaalinen merkitys ymmärretään ja tunnustetaan.

”Katsotaan aina laatikon ulkopuolelta!”

5 Strategiset kehittämiskohteet ja toimenpiteet

KUDELMA -toimenpideohjelman kehittämiskohteet ja tavoitteet täydentävät POKAT 2025 maakuntaohjelmassa asetettuja, luvussa 2 tarkemmin esiteltyjä kulttuurin ja luovien alojen tavoitteita.

Kulttuurialan kehittämiskohteita POKAT 2025 maakuntaohjelmassa ovat mm. hyvinvointia edistävät tasa-arvoiset mahdollisuudet kulttuuripalveluihin osallistumiseen ja omaan luovuuteen sekä runsas, laadukas ja monipuolinen kulttuuri- ja taidetarjonta, joka lisää maakunnan kulttuurista veto- ja pitovoimaa. Alan elinvoimaisuutta kehitettäessä huomioidaan alueen erityisominaispiirteet, kuten ortodoksinen ja karjalainen kulttuuriperintö ja monikulttuurisuus.

Luovien alojen kehittämiskohteita POKAT 2025 maakuntaohjelmassa ovat tapahtuma- ja elokuva-alan vahvistaminen, uusien tuotteiden kehittäminen ja liiketoiminnan lisääminen sekä niihin liittyvän osaamisen vahvistaminen, luovien alojen ja muiden alojen välisen yhteistyön lisääminen sekä osaavaan työvoimaan liittyvä kehittämistoiminta.

KUDELMAN strategiset kehittämiskohteet ja toimenpiteet ovat sidosryhmäkyselyssä esiin nousseita ja työpajoissa edelleen työstettyjä kulttuurin ja luovien alojen tulevaisuuden mahdollisuuksiin ja haasteisiin liittyviä teemoja.

Kehittämiskohteita ovat kulttuurimatkailu, kulttuurihyvinvointi, kansainvälinen yhteistyö, uusien tuotteiden ja liiketoiminnan kehittäminen, osaamisen lisääminen, digitalisaatio, taiteen ja kulttuurin kehittäminen, uudet kuviot sekä Joensuun ja muun maakunnan yhteistyön vahvistaminen. Läpäisevinä teemoina kaikissa kehittämiskohteissa ovat monialaisen yhteistyön ja verkostoitumisen edistäminen, toimintarakenteiden selkiyttäminen, pysyvien toimintamallien kehittäminen ja tiedonkulun vahvistaminen.

Kulttuurimatkailu

- Yhteistyörakenteiden kehittäminen:
 - Pysyvien yhteistyörakenteiden kehittämisen kulttuurin, luovien alojen ja matkailun välille, yhteistapaamiset ja yhteisprosessit, hyvien käytänteiden jakaminen, keskinäinen tiedottaminen, yhteinen markkinointi, osaamisen yhdistäminen
 - Alueiden/kuntien välisen yhteistyön lisääminen mm. markkinoinnissa, kartoissa, aikataulutuksissa ja kuntien sisäisen yhteistyön kehittäminen (kulttuuri, liikunta, matkailu, ravitsemus, yritykset)
 - Toimijoiden välisen yhteistyön kehittäminen
- Uusien kulttuurimatkailutuotteiden kehittäminen:
 - Tuotteiden ja matkailupakettien kehittämisen kotimaan ja kv-markkinoille
 - Kulttuurimatkailutuotteiden tuotteistamisen ja tuotteistamisosaamisen lisääminen
 - Markkinoinnin ja myynnin kehittäminen, olemassa olevien alustojen hyödyntäminen (Visit Karelian Doerz ja elämyspuoti, Visit Finlandin DataHub)
 - Tuotteiden saavutettavuuden ja esteettömyyden parantaminen
 - Virtuaaliteknologioiden hyödyntäminen
 - Esimerkkejä kehitettävistä kulttuurimatkailutuotteista: erilaiset kulttuuri- ja teemareitit, kulttuurin ja matkailun yhteiset palvelupaketit, elokuva- ja matkailualan yhteistyö ja kuvauspaikkojen hyödyntäminen matkailussa, tapahtumamatkailu, kulttuuriperinnön ja paikallisuuden tuotteistaminen, ympäristötaide

Ilosaarirock

Kulttuurihyvinvointi

- Pohjois-Karjalan kulttuurihyvinvointisuunnitelman vieminen käytäntöön
- Kulttuurihyvinvoinnin vaikutuksia koskevan tutkimustiedon näkyväksi tekeminen
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen, kuntien ja kulttuurihyvinvointipalveluiden tarjoajien yhteistyön vahvistaminen
- Toimintamallin rakentaminen kulttuurihyvinvointipalveluiden tuottamiseen ja tilaamiseen
- Kulttuurihyvinvointipalveluiden kehittäminen ja tuotteistamisosaamisen lisääminen
- Kulttuurihyvinvointipalveluiden kehittäminen kuntalaisten lisäksi matkailijoille

Kansainvälinen yhteistyö

- Hyvien käytäntöjen jakaminen, uusien ideoiden ja tuotteiden kehittäminen sekä uusien yleisöjen löytäminen kansainvälisen yhteistyön avulla
- Hankerahoituksen tehokkaampi hyödyntäminen, erityisesti kansainväliset rahoitusmahdollisuudet, sekä mahdolliset sateenvarjohankkeet pienten toimijoiden osallistumisen mahdollistajina
- Uusien kansainvälisten verkostojen kehittäminen ja olemassa olevien hyödyntäminen (oppilaitosten ja muiden organisaatioiden verkostot, ystävyyskaupunkiverkostot, kv- opiskelijoiden ja maahanmuuttajien verkostot, muut kansainväliset verkostot), verkostoitusosaamisen lisääminen, matchmaking-tilaisuudet
- Residenssitoiminnan kehittäminen
- Tuotanto- ja taiteilijavaihto
- Tuotteiden ja palveluiden kehittäminen kansainvälisille markkinoille
- Potentiaalisina yhteistyösuuntina erityisesti Pohjoismaat, Baltian maat ja Keski-Eurooppa

Uusien tuotteiden ja liiketoiminnan kehittäminen, osaamisen lisääminen

- Uusien tuotteiden ja liiketoiminnan kehittäminen:
 - Ideoiden jalostaminen tuotteiksi, tuotteistamisen kehittäminen ja palvelumuotoilun hyödyntäminen
 - Myynnin ja markkinoinnin ja (yhteisten) jakelukanavien kehittäminen
 - Liiketoimintaosaamisen lisääminen
 - Eri alojen välisen yhteistyön edistäminen, B2B kaupan kehittäminen
 - Luovien alojen yritysneuvonnan ja yrityshautomotoiminnan kehittäminen
- Osaamisen kehittäminen
 - Täsmä- ja täydennyskoulutuksia livenä ja etänä, oppilaitosten yhteiset koulutukset, alueellisten osaamistarpeiden huomioiminen

- Opiskelijoiden työpaikalla oppisen edistäminen ja opinnäytetöiden jalkauttaminen kulttuurikentälle
- Tuottajatoiminnan kehittäminen ja koulutus
- Tuotteistamisosaamiskeskusten kehittäminen
- Skill-share, workshopit säännönmukaiseksi toimintamalliksi

Digitalisaatio

- Verkkokauppojen kehittäminen
- Digitaalisten palveluiden kehittäminen ja digitaalisuudella lisäarvoa tuotteisiin
- Virtuaalitekologioita (AR, VR) hyödyntävien tuotteiden kehittäminen
- Pelialan kehittäminen ja pelillistämisen hyödyntäminen
- Tekoälyn hyödyntäminen
- Striimausten ja muiden etäosallistumistapojen ja niiden ansaintalogiikan kehittäminen
- Kulttuurin ja palveluiden saavutettavuuden lisääminen

Taiteen ja kulttuurin kehittäminen

- Tilaongelmien ratkaiseminen: maakunnan kulttuuritilojen tietokannan kokoaminen, uusien tilamahdollisuuksien etsiminen
- Kulttuuriperintökohteiden uusiokäyttö kulttuurin ja luovien alojen tiloina
- Aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön säilyttäminen ja uudistaminen, elävä kulttuuriperintö matkailun vetonaulana ja maakunnan identiteetin vahvistajana
- Yhteistyöverkostojen vahvistaminen ja laajentaminen, pysyvän verkostomaisen toimintamallin kehittäminen
- Verkostomainen kulttuuriosaamiskeskus – tarve- ja toimintamalli-selvitys ja oppilaitosyhteistyö
- Residenssitoiminnan laajentaminen ja sen tuottamat paikalliset kulttuurin rikastamisen mahdollisuudet sekä kansainvälisten yhteyksien rakentaminen
- Tiedonvaihdon lisääminen: tavoitteena päällekkäisen toiminnan vähentäminen, tapahtumasuunnitteluportaalin kehittäminen
- Kulttuurin saavutettavuuden edistäminen
- Matalan kynnyksen kulttuuritoiminnan edistäminen, kaikkien asukkaiden osallistaminen
- Omaleimaisuuden vahvistaminen, kulttuurin näkyvyyden edistäminen
- Taiteen julkisten hankintojen lisääminen ja monipuolistaminen, paikallisten toimijoiden entistä vahvempi huomioiminen hankinnoissa

Uudet kuviot

- Luovien alojen ja muiden alojen välisen yhteistyön edistäminen saattamalla toimijoita yhteen, ideoimalla ja kehittämällä yhteistyömahdollisuuksia ja uusia tuotteita
- Yhteistyön edistäminen luovien alojen kesken, esim. kulttuurintekijät ja markkinoinnin ammattilaiset
- Kehittämissyhtiöiden roolin vahvistaminen kulttuurin ja luovien alojen osalta – välittäjäorganisaatio eri toimialojen välillä
- Yhdyspintojen mahdollisuuksia:
 - Taiteen ja tieteen yhdistäminen, luovan osaamisen hyödyntäminen kaupunki- ja maasemasuunnittelussa, digi- ja ohjelmistoalalla, teollisuusaloilla, muotoilu, palvelumuotoilu ja taide tuotekehityksessä, organisaatioiden kehittäminen taiteen keinoin, kulttuurimatkailu, kulttuurihyvinvointi
- Käytännön esimerkkejä uusista kuvioista:
 - kiertotalous, jätemateriaalit taidekäyttöön
 - taidetta pakkauksiin, QR koodista aukeaa taidetta
 - ravintoloiden ja taitelijoiden yhteistyön kehittäminen
 - kokouksien yhteyteen taidetta
 - virtuaalimaailman hyödyntäminen eri aloilla
 - teollisuustoimijoiden ja taiteilijoiden yhteistyö, esim. design-vaneri
 - tyhjä näyteikkunat taitelijoiden käyttöön

Joensuun ja maakunnan yhteistyön tiivistäminen

- Monensuuntaisen kulttuuritapahtumavaihdon edistäminen, toimivan verkoston luominen, tapahtumayhteistyö ja yhteismarkkinointi
- Kulttuurituotteiden (teatteri, tanssi, sirkus, konsertit, näyttelyt jne.) elinkaaren pidentäminen ja kustannustehokas kierrättäminen alueen kunnissa – lastenkulttuuriverkoston toimintamallin laajentaminen myös muuhun kulttuuritoimintaan
- Saavutettavuuden ja liikkuvuuden kestävä edistäminen (bussi, juna jne.), kulttuuritapahtumien yhteiskuljetusten organisointi
- Aluetuntemuksen lisääminen (kuntien kulttuurivastaavat, -toimijat), maakunnan kulttuurin käyttöön sopivien tilojen tietokannan kehittäminen ja käyttöönotto
- Medianäkyvyyden tasapuolisuuden edistäminen "ilmoitusseinä"; matchmaking-alusta toimijoille yhteistyökumppanien löytämiseksi ja kuntarajat ylittävän yhteistyön edistämiseksi, verkostotapaamiset

Baba Yaga

6 Toimeenpano ja seuranta

Pohjois-Karjalan kulttuurin ja luovien alojen POKAT-ryhmät seuraavat ja edistävät toimenpideohjelman toimeenpanoa. POKAT-ryhmiin on koottu laaja edustus mm. kunnista, viranomaistahoista, koulutusorganisaatioista, kehittämisyhtiöistä, luovien alojen yrityksistä, kulttuurialan järjestöistä ja vapaan kentän kulttuuritoimijoista.

Ohjelman olemassaolosta, toteutumisesta ja toimenpiteiden toteuttamista tukevista rahoitusmahdollisuuksista viestitään aktiivisesti. Toimenpideohjelma ohjaa osaltaan kulttuurin ja luovien alojen hankerahoituksen kohdistamista maakunnassa.

Ohjelman toteutumista tarkastellaan vuosittain ja sitä voidaan päivittää tarvittaessa toimintaympäristön muutosten ja tarpeiden mukaan. Osana toimenpideohjelman seurantaan kehitetään Pohjois-Karjalan kulttuuritietokantaa.

Oma maa -elokuvan kuvaukset

7 Taustatietoja

Linkit toimenpideohjelmassa viitattuihin kulttuurin ja luovien alojen valtakunnallisiin ohjelmiin ja asiakirjoihin:

Ehdotus kulttuuriperintöstrategiaksi:

[Kulttuuriperintö voimavarana kestäväälle tulevaisuudelle ja hyvälle elämälle \(hankeikkuna.fi\)](#)

Kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartta:

[Kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartta : Työryhmän ehdotus \(valtioneuvosto.fi\)](#)

Luovan talouden tiekartta:

<https://www.creativefinland.fi/tiekartta>

Alueellisesti merkittäviä ohjelmia ja hankkeita:

Pohjois-Karjalan kulttuurihyvinvointisuunnitelma:

[Pohjois-Karjalan kulttuurihyvinvointi suunnitelma 2022–2025](#)

Joensuun Kulttuurin Unelmavuosi:

[Kulttuurin unelmavuosi 2023 - Kulttuurin unelmavuosi](#)

Saimaa European Region of Gastronomy:

[Saimaa on Euroopan ruoka- ja kulttuurimatkailun keskus - Taste Saimaa](#)

Singing Heritage Route ja Via Karelia:

[ABOUT THE ROUTE - Singing Heritage Route \(singingroute.com\)](#)

[Etusivu - Via Karelia](#)

Verkostoja:

Eurooppalainen kulttuurireitistöorganisaatio:

[Explore all Cultural Routes by theme - Cultural Routes \(coe.int\)](#)

Maailmanlaajuinen taideresidenssiverkosto:

[Res Artis – Worldwide Network of Arts Residencies](#)

European Regions of Gastronomy:

[EUROPEAN REGIONS OF GASTRONOMY \(europeanregionofgastronomy.org\)](#)

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton julkaisuja

Pohjois-Karjalan liiton nimi muuttui 1.1.2005
Pohjois-Karjalan maakuntaliitoksi

1993

- 1 Toimintasuunnitelma ja talousarvio 1.6.–31.12.1993
- 2 Kuntayhtymäsuunnitelma vuosiksi 1994–1998, toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodeksi 1994
- 3 Joensuun seudun seutukaava

1994

- 4 Toimintakertomus 1.6.–31.12.1993
- 5 Selvitys Tanskan maaseutualueille kohdistetuista EY:n rakennerahastojen tuista
- 6 Kuntayhtymäsuunnitelma 1995–1999, toimintasuunnitelma ja talousarvio 1995
- 7 Pohjois-Karjalan kehittämisohjelma vuosille 1995–1999
- 8 Pohjois-Karjalan maaseutuohjelma vuosille 1995–1999
- 9 Pohjois-Karjalan saaristo-ohjelma
- 10 Pohjois-Karjalan jätehuollon alueellinen yhteistyö sekä uudet käsittelymenetelmät
- 11 Pohjois-Karjalan EU-ohjelma vuosille 1995–1999
- 2. korjattu painos 1995
- 3. osittain korjattu painos 1996
- 12 Joensuun seudun kansainvälinen asema ja sen vaikutus seudun kehittämisstrategiaan

1995

- 13 Kylät ja kunnat kehittäjinä Itävallassa
- esimerkkinä syrjäinen Waldviertel
- 14 Maakunnan kehittämisrahan seurantaraportti vuodelta 1994
- 15 Raja-alueen kehittämisohjelma: Itä-Suomi ja Karjalan tasavalta
- 16 Asumisen tulevaisuus ja yhteistyö Joensuun seudulla
- 17 Toimintakertomus 1994
- 18 Pohjois-Karjalan kehittämisohjelma vuosille 1996–2000
- 19 Kuntayhtymäsuunnitelma 1996–2000, toimintasuunnitelma ja talousarvio 1996

1996

- 20 Pohjois-Karjalan kansainvälistymisstrategia
- 21 Maakunnan kehittämisrahan seurantaraportti vuodelta 1995
- 22 Toimintakertomus vuodelta 1995
- 23 Asunto-ohjelmointi Joensuun seudun kuntayhteytyöissä
- 24 Pohjois-Karjalan matkailustrategia 1996–2000
- 25 Pohjois-Karjalan matkailufakta 1994
- 26 Pohjois-Karjalan maankäytön ja aluerakenteen periaatteet

- 27 Toiminta- ja taloussuunnitelma 1997–1999 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 1997

1997

- 28 Pohjois-Karjalan maakunnallinen tietostrategia, oppiva maakunta – luova periferia
- 29 Maakunnan kehittämisrahan seurantaraportti vuodelta 1996
- 30 Maakunnan kehittämisraha ja EU-raha Pohjois-Karjalassa vuosina 1995–1996
- 31 Toimintakertomus 1996
- 32 Toiminta- ja taloussuunnitelma 1998–2000 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 1998

1998

- 33 POKAT 2006: Pohjois-Karjalan maakunnan kehittämisen puitteet vuoteen 2006
- 34 Maakunnan kehittämisrahan seurantaraportti vuodelta 1997
- 35 POKAT 2006: Pohjois-Karjala uudelle vuosituhatluvulle
- 36 Toimintakertomus 1997 ja tilinpäätös 31.12.1997
- 37 Euroopan metsämaakunta 2010
- Pohjois-Karjalan metsästrategia vuosiksi 1998–2010
- 38 Kauneimmat Karjalasta – Karjalasta parhaimmat
- Pohjois-Karjalan maakuntatapahtuma Helsingissä 13.–15.6.1997, loppuraportti
- 39 Pohjois-Karjalan yritys- ja toimipaikkaselvitys vuosilta 1990–1997
- 40 Toiminta- ja taloussuunnitelma 1999–2001 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 1999

1999

- 41 Talkoilla tietoyhteiskuntaan
- Pohjois-Karjalan tietoyhteiskuntastrategia ja toimenpideohjelma 1999–2006
- 42 By Joint Work Party to the Information Society
- 43 Hyvinvointiklusteri Pohjois-Karjalassa
- realismia vai idealismia
- 44 Maakunnan kehittämisrahan seurantaraportti vuodelta 1998
- 45 Toimintakertomus 1998
- 46 Pohjois-Karjala – Osaamisen maakunta
- Maakunnan koulutusta koskevia kehittämislinjauksia

2000

- 47 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2000–2002 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2000
- 48 Maakunnan kehittämisrahan seurantaraportti vuodelta 1999
- 49 Tilinpäätös 31.12.1999
- 50 Katsaus Pohjois-Karjalan toimialarakenteeseen vuosina 1990–1997
- 51 Suurpedot Pohjois-Karjalassa
- Pohjoiskarjalaisten luonnonkäyttäjien kokemuksia suurpedoista
Large terrestrial carnivores in North Karelia
- 52 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2000–2003 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2001
- 53 Pohjois-Karjalan elintarvikeklusterin kehittämisstrategia 2000–2006

2001

- 54 Ihmisen mittainen Pohjois-Karjala
- Metkujen maaseutupolitiikka
- 55 Tilinpäätös 31.12.2000
- 56 Palvelujen haun suuntautuminen Pohjois-Karjalassa vuonna 2000
- 57 Pohjois-Karjalan aluerakenteen vaihtoehtoja
- Keskusteluasiakirja
- 58 Pohjois-Karjalan aluerakenteen vaihtoehtoja
- Tiivistelmä
- 59 Urban regions in KASPNET area
- Urban structures
- 60 Pohjois-Karjalan palvelurakenneselvitys
- 61 KASPNET – Summary of Urban Structures
- 62 Teknologian kehittämisen haasteet ja mahdollisuudet Pohjois-Karjalassa
- 63 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2002–2004 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2002

2002

- 64 Pohjois-Karjalan maakunnan TASKUTIETO 2002–
- 65 Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma
- 66 Toimintakertomus 2001
- 67 Hyvinvointi Pohjois-Karjalassa 2006
- 68 Pohjois-Karjalan yritys- ja toimipaikkaselvitys
- 69 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2003–2005 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2003

2003

- 70 Toimintakertomus 2002
- 71 Kulttuurista lisää voimaa ja työtä!
- Pohjois-Karjalan kulttuuristrategia 2003–2006
- 72 Maakuntaohjelma POKAT 2006
- Pohjois-Karjala hyvästä paremmaksi

- 73 Pohjois-Karjalan matkailun nousu vuoteen 2006
- Pohjois-Karjalan matkailustrategian päivitys
- 74 Pohjois-Karjalan aluerakenteen ja maankäytön tavoitteet ja aluerakenne 2020
- 75 Pohjois-Karjalan virkistys- ja luontopalvelut
- 76 Raitis Elämä -projekti 2000–2003
- Loppuraportti
- 77 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2004–2006 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2004
- 78 Pohjois-Karjalan Hyvinvointiohjelman toimeenpanosuunnitelma

2004

- 79 Nopeat tietoliikenneyhteydet kylille ja haja-asutusalueille
- 80 Pohjois-Karjalan kehittämisrahasto 10 vuotta
- 1994–2003
- 81 Toimintakertomus 2003
- 82 Pohjois-Karjalan muovi- ja metalliteollisuuden kehittämisstrategia
- 83 Pohjois-Karjalan kulttuuriympäristöt
- 84 Pohjois-Karjalan Eurooppa-strategia
- 85 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2005–2007 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2005
- 86 Joensuun ydinkaupunkiseudun palvelu- ja rakenne-selvitys
- 87 Rantojen käytön periaatteet Pohjois-Karjalassa

2005

- 88 Innovatiiviset toimet Itä-Suomessa
- 89 Elävänä Pohjois-Karjalassa 2025
- 90 Toimintakertomus 2004
- 91 Näkökulmia Pohjois-Karjalan tietoyhteiskunta-kehitykseen
- 92 Tilaa tulevaisuuden tekijöille
- Pohjois-Karjalan nuorisostrategia
- 93 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2006–2008 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2006
- 94 Pohjois-Karjalan maakuntasuunnitelma 2025
- 95 Pohjois-Karjalan työllisyysstrategia 2005–2010
- 96 Maakunta liikkumaan – Pohjois-Karjalan liikunta- ja urheilustrategia

2006

- 97 Pohjois-Karjalan maakuntakaava, maakuntavaltuusto 21.11.2005 – Tiivistelmä
- 98 Toimintakertomus 2005
- 99 POKAT 2010
- Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2007–2010
- 100 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2007–2009 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2007

101 POKAT 2010 – Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2007–2010 – Ympäristöselostus

2007

- 102 Pohjoiskarjalaisen koulutusyhteistyön uusi malli - Hankkeen loppuraportti
- 103 Niiralan raja-aseman liikenneselvitys 2007
- 104 Toimintakertomus 2006
- 105 Pohjois-Karjalan bioenergiaohjelma 2015
- 106 Yhteistä Hyvää – Pohjois-Karjalan hyvinvointialan järjestöstrategia 2015
- 107 Pohjoiskarjalainen hyvinvointi – Pohjois-Karjalan hyvinvointiraportti 2007
- 108 Pohjois-Karjalan matkailustrategia 2007–2013
- 109 Ruoasta Elämys – Pohjois-Karjalan elintarvikealan kehittämisohjelma 2007–2010
- 110 Kulttuuri Pohjois-Karjalan aluekehityksessä - Strategiset valinnat 2007–2013
- 111 Kohti kilpailukyistä ja osaavaa Itä-Suomea Aluerakenteen kehityksen suuntaviivoja/ Tiivistelmä
Towards a Competitive and Competent Eastern Finland
Regional structure development trends/ Summary
- 112 Kohti kilpailukyistä ja osaavaa Itä-Suomea Aluerakenteen kehityksen suuntaviivoja
- 113 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2008–2010 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2008

2008

- 114 Pohjois-Karjalan maakuntakaava (1. vaihekaava)
Osa A: Kaavaselostus
Osa B: Ehdotusvaiheen palaute
Osa C: Liitekartat
- 115 Toimintakertomus 2007
- 116 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2009–2011 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2009
- 117 Kehittämisprojektista palveluksi – Itä-Suomen Innovatiiviset toimet -ohjelman arviointi
- 118 The Path from Development Project to Service – Evaluation of the Innovative Actions in Eastern Finland Programme
Summary
Kehittämisprojektista palveluksi – Itä-Suomen Innovatiiviset toimet -ohjelman arviointi
Tiivistelmä

2009

- 119 Pohjois-Karjalan yritys selvitys 2008
- 120 Toimintakertomus 2008
- 121 Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015 - Strategiaosa

122 Pohjois-Karjalan kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveyssektorin työvoimatarpeiden ennakointiraportti 2010–2030

123 Pohjois-Karjalan terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluyritysten tunnuslukuja 2000-luvulta

124 Ilmastonmuutos Pohjois-Karjalan mahdollisuutena

125 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2010–2012 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2010

2010

- 126 Kaivannaistoiminta Pohjois-Karjalan aluekehityksessä – Strategiset valinnat 2010–2014
- 127 Pohjois-Karjalan strategia 2030 - Maakuntasuunnitelma
- 128 POKAT 2014 – Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2011–2014
- 129 POKAT 2014 – Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2011–2014
- Ympäristöselostus
- 130 Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015 - Toteuttamissuunnitelma 2010–2011
- 131 Pohjois-Karjalan teknologiateollisuuden kehittämisohjelma 2015 – Uusiutuva teknologiateollisuus
- 132 Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma
- 133 Tilinpäätös 2009
- 134 Rural Transport Solutions in Northern Periphery
- 135 Pysäkillä vai kotoa – Joukkoliikenteen nykytila ja tulevaisuuden suunta Pohjois-Karjalassa
- 136 Pohjois-Karjalan maakuntakaavan täydennys (2.vaihe)
- 137 Siitä on lähdettävä, että tähän on tultu – Hyvinvointialan monitoimijaisen yhteistyökäytäntöjen selvitystyö Joensuun seudun kunnissa liittyen sosiaalipalvelujen tuottamiseen
- 138 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2011–2013 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2011

2011

- 139 Pietarin ja Helsingin välinen nopea ratayhteys – Liikenteelliset ja aluetaloudelliset vaikutukset Karjalan kehityskäytävällä
- 140 Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma, Ilova
- 141 Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma, Pielisen Karjala
- 142 Pohjois-Karjalan koulutus- ja sivistysstrategia 2014, Osa 1: Strategiaosa
Osa 2: Liitteet
- 143 "Tankit täyteen" Pohjois-Karjalan elintarvikeohjelma 2014
- 144 Tilinpäätös 2010
- 145 Paikallisesti – Uusiutuvasti – Vietävän tehokkaasti Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelma 2020
- 146 Pohjois-Karjalan kv-toimintaohjelma
- 147 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2012–2014 ja talousarvio 2012

- 148 Itä-Suomi uusiutuu – Itä-Suomen bioenergiaohjelma 2020
149 Pielisen Karjalan joukkoliikenteen palvelutaso

2012

- 150 Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015
- Toteuttamissuunnitelma 2012–2013
151 Paikallisesti – Uusiutuvasti – Vietävän tehokkaasti
Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelma 2020
Tiivistelmä
Locally – Renewably – Efficiently
Climate and Energy Programme of North Karelia 2020
A Summary
152 Vaikuttavuutta etsimässä – Pohjoiskarjalaisten,
vuonna 2004–2010 toteutettujen
bioenergiahankkeiden arviointi
153 Kysely venäläisille matkailijoille Niiralassa 2011
154 Tilinpäätös 2011
155 Materiaali- ja energiatehokas toimisto
156 DART – Declining Ageing and Regional Transformation
Suomenkielinen käsikirja väestön ikääntymisen ja
vähentämisen alueellisista ratkaisumalleista
157 Pielisen Karjalan työmarkkinaselvitys
158 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2013–2015 ja
talousarvio 2013

2013

- 159 Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015
- Toteuttamissuunnitelma 2013–2014
160 Tilinpäätös 2012
161 Uusia kokemuksia – vaihtuvia maisemia
Selvitys pohjoiskarjalaisten vanhuuseläkeläisten
matkailukokemuksista ja -tarpeista
162 Pohjois-Karjalan maakunnallisten virkistyspalvelujen
ylläpito
Osaraportti 1: Kärkireitit ja ylläpidon rahoitusmalli
Osaraportti 2: Ylläpidon vaihtoehtoiset toimintamallit
Osaraportti 3: Monikäyttöreistijöjen sopimusmallit
Tiivistelmä
163 Venäjän ja EU:n välisen viisumivapauden vaikutukset
Pohjois-Karjalassa
164 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2014–2016 sekä
tulostavoitteet ja talousarvio 2014

2014

- 165 Pohjois-Karjalan maakuntakaavan kolmas vaihe
Maakuntakaavaselostus
Liite 1 Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti
merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt
Pohjois-Karjalassa
Liite 2 Natura-arviointi

- 166 Pohjois-Karjalan hyvinvointikertomus 2013
167 Pohjois-Karjalan palvelutarvekartoitus – 55- ja
65-vuotiaiden arviota palvelujen nykytilasta ja niiden
tulevaisuudesta
168 Tilinpäätös 2013
169 POKAT 2017 – Työtä, elinvoimaa ja hyvinvointia
kestävästi Pohjois-Karjalaan
Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2014–2017
170 Ympäristöselostus – Pohjois-Karjalan maakunta-
ohjelma 2014–2017
171 Seniorimatkailun hyvät käytännöt
172 Pohjois-Karjalan matkailun teema- ja
toimenpideohjelma 2014–2020
173 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2015–2017 sekä
tulostavoitteet ja talousarvio 2015

2015

- 174 Tilinpäätös 2014
175 MIUN YHISTYS - Pohjois-Karjalan
yhdistysohjelma 2015–2020
176 Pohjois-Karjalan kansainvälistymisen
toimenpideohjelma
177 Kaivannaistoiminta Pohjois-Karjalan
aluekehityksessä – Strategiset valinnat 2015–2017
178 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2016–2018 sekä
tulostavoitteet ja talousarvio 2016
179 Hyvinvointia ja kasvua kulttuurituotannosta –
Kulttuurin ja luovien alojen toimenpidesuunnitelma
vuoteen 2017

2016

- 180 Tilinpäätös 2015
181 Pohjois-Karjalan ennakoitun rakennemuutoksen
suunnitelma
182 Vetovoimaisuus 2015 – Kyselytutkimus
Pohjois-Karjalan ja Joensuun seudun
vetovoimatekijöistä
183 Pohjois-Karjalan kuntien vastuu
pitkäaikaistyöttömyydestä – Selvitys kuntien
työmarkkinatuen maksuvastuusta
184 Pohjois-Karjalan 4. vaihemaakuntakaava
Maakuntakaavaselostus
Liite 1 Natura-arvioinnin tarveharkinta
185 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2017–2019 sekä
tulostavoitteet ja talousarvio 2017

2017

- 186 Tilinpäätös 2016
187 POKAT 2021 – Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma
2018–2021
188 Ympäristöselostus – Pohjois-Karjalan
maakuntaohjelma POKAT 2021
189 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2018–2019 sekä
tulostavoitteet ja talousarvio 2018

2018

- 190 Tilinpäätös 2017
- 191 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2019–2020 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2019

2019

- 192 Tilinpäätös 2018
- 193 Iloa ja elinvoimaa osaamisesta – Pohjois-Karjalan koulutus- ja sivistysstrategia 2019–2021
- 194 Pohjois-Karjala hyvinvoinnin edelläkävijäksi – Hyvinvointistrategia 2020-2025
- 195 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2020–2021 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2020

2020

- 196 Tilinpäätös 2019
- 197 Pohjois-Karjalan strategia 2040
- 198 Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma 2030

2021

- 199 Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelma 2030
- 200 Tilinpäätös 2020
- 201 Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040
 - Kaavaselostus
 - Liite 1. Maakuntakaavamerkinnot teemoittain
 - Liite 2. Yhteenveto lausunnoista ja mielipiteistä
 - Liite 3. Natura-arvioinnin tarveharkinta
 - Merkinnot ja määräykset
- 202 POKAT 2025 – Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2022–2025
- 203 Yhteistyössä hyvinvointia – Pohjois-Karjalan yhdistysohjelma 2021-2025
- 204 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2022-2024 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2022

2022

- 205 Tilinpäätös 2021
- 206 Pohjois-Karjalan kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2022–2025
- 207 Arkkitehtuurin moderneja piirteitä Pohjois-Karjalassa
- 208 Kestävät valinnat osaksi organisaation arkea
- 209 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2023-2025 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2023
- 210 Kansainvälisen toimintaympäristön muutoksen vaikutukset aluekehittämiseen Itä- ja Pohjois-Suomessa

2023

- 211 Tilinpäätös 2022
- 212 KUDELMA – Pohjois-Karjalan kulttuurin ja luovien alojen toimenpideohjelma 2025

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto